

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Ordin preainalt.

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Carol, a dat un ordin preainalt, în care se spun următoarele:

Succesele splendide ale combaterii infecțiilor au scutit trupele mele și popoarele mele de jertfe grele, au menținut armata mea în starea de a lupta și au contribuit în mod esențial la succesele armelor noastre. Prin cooperare unitară, prin desvoltarea întregii energii și prin cea mai mare jertfire de sine au raportat medicii învingerea aceasta asupra unui dușman hain. Mulți dintre ei au murit în urma infecțiilor de război, ca vrednici camerazi ai vitejilor medici militari, cari și-au aflat moartea de soldați în exerciarea datorinței lor, pe câmpul de luptă. Esprim întregului corp de medici nețărurita mea recunoștință, înainte de toate medicilor militari conducători și comisiunilor de salubritate, cari au dat viață prevăzătoarei, puternicei organizațiuni, estinsă asupra tuturor părților puterii armate. Mulțumesc facultăților de medicină, cari au crescut medicii pentru o astfel de înaltă concepție a chemării lor și prin o solidă pregătire au pus bazele sigure ale binecuvântatei activități a medicinei în acest război.

Carol.

Formarea noului cabinet.

Sibiu, 15 Iunie n.

În urma împrejurărilor încă tot cam anormale în cari ne aflăm, nu prea avem legături cu capitala țării, și astfel ne lipsesc informațiile directe despre cele ce se petrec acolo. Suntem necesați deci să ne orientăm după informațiile pe cari le găsim în ziarele budapestane despre munca pe care o desvoaltă noul nostru ministru-prezident, contele Eszterházy Móritz, pentru a satisface încredințării primite dela Coroană și a forma noul cabinet ungar. Iar din ele primim impresia, că mai sunt încă mari greutateți de învins, greutateți de diferite naturi, până vom putea înregistra faptul, că noul guvern ungar e compus în toată regula și a depus jurământul în mâinile Maiestății Sale.

Natural, că greutatețile pot să fie învins în vreme mai scurtă, ori mai lungă, și astfel nu e eschisă posibilitatea, ca pe când încheem numărul acesta de ziar să avem deja un guvern nou, constituit în toată regula, dar se poate și aceea, că nu-l vom avea decât abia în cursul săptămânii viitoare. Un lucru însă pare a fi sigur, anume: că formarea unui cabinet de concentrare nu mai e posibilă, în urma îndârjirii cu care partidul național al muncii, care formează majoritatea în dietă, ține la punctul său de vedere bine cunoscut și nu vrea să facă concesiuni în chestia reformelor electorale; prin urmare, noul ministru-prezident ungar va fi necesitat să-și formeze cabinetul din partidele aparținătoare minorității opoziționale din dietă.

Dar și la partidele acestea întâmpină greutateți, pentru că fiecare din ele are alt program politic și alte aspirațiuni și e greu a le aduce toate în consonanță, mai ales, că și motive personale joacă rol însemnat la le-

garea unei înțelegeri definitive între noul ministru-prezident și conducătorii partidelor mici din dietă.

Chestiile principiale, cari trăgănează formarea noului cabinet ungar și începerea activității sale, sunt acestea două: reformele electorale și transacția cu Austria. Sunt partide, cari în chestia primă ar merge bucuroși cu contele Eszterházy, dar nu pot să meargă alături cu el în chestia a doua, și iarăși sunt politicieni maghiari, cari sunt de acord cu noul ministru prezident în privința transacției, nu însă și în privința reformelor electorale.

E de sine înțeles, că după ce din partea partidului național al muncii, cel mai mare partid din dietă, contele Eszterházy a fost întâmpinat cu refus, împedirea situației are să fie căutată cu orice preț în cealaltă direcție, și contele Eszterházy a stat gata să caute legături cu toate celelalte partide, chiar și cu partidul independent intransigent al contelui Károlyi Mihály și până și cu socialiștii. A avut întrevedere și consultări cu contele Károlyi și cu fruntașii socialiștilor, iar contele Károlyi a fost primit și în audiență Luni din partea Maiestății Sale, cu care ocaziune contele ar fi declarat, că e gata să sprijinească din toate puterile noul guvern, descopciind deocamdată partidul său din program punctele referitoare la politica externă și la transacția cu Austria, în urma cărui fapt se crede, că contele Károlyi va intra cu siguranță în guvern, ca ministru al îngrijirii sociale (portofoliu nou), ori ca ministru pe lângă Maiestatea Sa, Regele.

Tot prin contele Mihail Károlyi va ajunge să facă parte din guvern și social-democratul Dr. Vázsonyi Vilmos, căruia îi va fi oferit portofoliul ministerului de justiție. Cu contele Apponyi decurg încă pertractările, și i s'ar fi oferit portofoliul ministerului de interne, ori de culte și instrucție, în caz că mai lasă și el ceva din intransigență în chestia transacției cu Austria. Contele Apponyi și partidul său nu vreau adecă să se lege o învoeală prea lungă vamală-comercială cu Austria, ci una mai scurtă, provisorie, ceea ce însă nu e în interesul, nici al Austriei, nici al Germaniei.

Contele Eszterházy a fost în Viena, unde a avut o întrevedere cu contele Czernin, ministrul de externe al monarhiei, și a fost și la Regele, pentru a-i face raport despre starea lucrurilor, referitor la formarea cabinetului nou ungar.

Pe scurt deci, decurg încă pertractările cu privire la formarea noului cabinet și nu știm când și cum se vor termina. Să sperăm însă, că în curând și bine; pentru că contele Eszterházy a declarat din capul locului, că misiunea sa e definitivă, prin urmare are să-și formeze cabinetul cum poate și din oamenii pe cari îi capătă și cari vreau să muncească cu el împreună, pentru a duce la înde-

plinire dorințele Coroanei, cu privire la îmbunătățirile și la drepturile pe cari Coroana vrea să le vadă introduse în țară. Pedecile pe cari le întâmpină să nu-l sparie, intrigele cari se țes în contra sa să nu-l disuguste, ci meargă înainte, pe calea pe care i-a croit-o Coroana, pentru că milioanele cele multe ale țării sunt cu el și dela el își așteaptă mântuirea. Ajute-i bunul Dumnezeu, ca să li-o poată da cât mai curând!

Un radiogram. Un ziar englez primește informația dela corespondentul său din Petrograd, că s'a convins despre adevăritatea știrea, că generalul Hindenburg a trimis consiliului muncitorilor și soldaților din Petrograd un radiogram, de cuprinsul, că primește cu simpatie ideea legării păcii fără anexiuni și fără despăgubiri de război, și-l asigură, că Germania e gata să lege o astfel de pace.

Scornitură senzațională. Ziarul Times din Anglia dă ca pozitivă știrea, că o delegație militară austro-ungară, compusă din doi generali, doi coloneli, 20 de ofițeri și 15 soldați, a plecat dela front la Petrograd, pentru a comunica guvernului rusesc condițiile de pace ale monarhiei noastre. Delegația a fost însă arestată în Kișineu și escortată la Petrograd. Dela loc competent se dă cea mai categorică desmințire acestei știri senzaționale, care e inventată în întregimea ei.

Reformele electorale. După ziarul «Az Ujság» din Budapesta, în cercurile politice de acolo se crede, că programul noului ministru president, al contelui Eszterházy Móritz, în chestia reformelor electorale, ar fi următorul: Dreptul electoral e universal, egal și secret, pentru toți cetățenii de stat ai Ungariei cari știu ceti și scrie și sunt trecuți de 24 ani. Fără considerare la etate, primesc drept electoral toți aceia, cari sub decursul războiului au făcut serviciu la front. Drepturile câștigate vin respectate; prin urmare, cei trecuți în listele de mai înainte, rămân în exerciarea dreptului electoral și pe mai departe. Drept electoral primește mai departe fiecare muncitor industrial, trecut de 20 de ani și deplin calificat în ramul său de măiestrie. Pentru a nu putea intra în parlament elemente nedorite, se vor lua măsuri, ca pentru acestea dreptul pasiv electoral să fie suspendat pe vreme anumită.

Concluzul capitalei. Cu ocaziunea impunătoarei manifestațiuni de Vineri din capitala țării, a fost predat primarului Dr. Bérczy, iar din partea acestuia a fost înmănat Maiestății Sale, regelui Carol, următorul concludus luat din partea muncitorimei și a cetățenimei din Budapesta, în chestia votului universal: «Nu cei puțini, ci milioanele apără Ungaria în contra dușmanului extern. Iar aici, acasă, face posibilă rezistența noastră, munca plină de jertfe, nu a celor puțini, ci a milioaneilor. E deci pe partea milioaneilor, nu pe a celor puțini dreptul, de a putea conduce și în vreme de pace soarta patriei lor, care lor poate să-și mulțumească existența. Dorim prin urmare, să fie format un guvern al dreptului electoral, care înainte de toate chestiile ridică la putere de lege fără amănare dreptul electoral, universal, egal și secret. Numai un astfel de guvern garantează pacea internă și poate să pregătească în mod vrednic pacea popoarelor. Suntem decisi pentru o luptă statornică și neîntreruptă în contra oricărui guvern, care

ar vrea să confişte dreptul poporului, ori să-i trăgăneze realizarea, fie sub orice pretext. Contopească-se odată, statul și poporul, patria și dreptul!»

Problemele preoțimii după război.

— De Dr. Gh. Comșa. —

I.

Am înainte-mi o broșură de 28 pagini, care conține discursul inaugural al rectorului universității din Budapesta, ținut în 30 Septemvrie 1916. Acest discurs al rectorului Dr. Mihályfi Ákos, e de o frumusețe extra-ordinară și interesează preoțimea întregii țări, fără deosebire de confesiune. E intitulată: «A papság feladatai a háboru után». Cunoașterea lui din partea preoțimii noastre e foarte folositoare, mai ales, că autorul e preot și profesor de pastorală al facultății teologice din Budapesta. Are o scriere celebră în două volume, apărută în anul 1896, despre: «Istoria și teoria creșterii preoțimii».

În cele următoare voi da conținutul acestui discurs, relevând misiunea sublimă ce o are preoțimea după război. Remarc înainte de toate satisfacția cu care vestește autorul, că la facultatea teologică a universității din Budapesta s'a ridicat nivelul învățământului prin o reformă cu două puncte culminante: cursul teologic s'a ridicat dela 4 la 5 ani, iar la fiecare obiect teologic, pe lângă cele 6 ore de prelegere săptămânale, s'au introdus deprinderi seminariale cu 3 ore la săptămână, respective despre unele chestiuni speciale s'au luat prelegeri separate. Însă deși vorbirea sa inaugurală o ar putea ținea despre reforma învățământului teologic, totuș voiește să dovedească adevărul, că și oamenii științei au scopul de a mântui tot ce se poate din catastrofa ajunsă asupra omenimii prin război: și astfel vorbește despre misiunea și problemele speciale ale preoțimii după război.

Anume reliefează, că la desvoltarea acestor probleme nu se cugetă numai la preoții romano-catolici, ci la preoții tuturor confesiunilor. Problemele acestea nu sunt pur preoțești, ci cad în sfera salvării poporului în accepția mai largă a cuvântului. Însă salvarea poporului chiar și în înțeles mai larg e o problemă și pentru preoțime. Căci un preot nu este chemat a se îngriji numai de sufletul credincioșilor săi. Dacă am persista în o așa credință falsă, ar fi tot mai mare prăpastia dintre preoți și laici; un laic ar înțelege cuvântările și învățăturile unui preot tot mai greu.

Concepția, că un preot e chemat a se îngriji numai de sufletul credincioșilor, e greșită, din motivele următoare. Sufletul cu corpul împreună formează pe om. Pe pământ nu trăiesc suflete, ci oameni. Pe om trebuie să-l conducă preotul, deci numirea de păstor sufletească nu învoalvă în

„TURNU-ROȘU“cassă de economii, societate pe acțiuni
în Boița.takarékpénztár részvénytársaság
Bojczán.**Convocare.**

Domnii acționari ai casei de economii, societate pe acțiuni «Turnu-Roșu» în Boița, se invită prin aceasta în virtutea §-ului 18 al statutelor societății la a

XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Boița, la 1 Iulie st. n. 1917, la 4 ore p. m. în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere privitor la bilanțul societății cu finea anului 1916.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la distribuirea profitului curat și darea absoluturului.
3. Alegerea unui membru în direcțiune pe 5 ani.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Boița, la 13 Iunie 1917.

Direcțiunea.

1-1 (90)

Bilanț la 31 Decembrie 1916.

Activa—Vaygon.	Mérleg számla 1916 december hó 31-én.	Pasiva—Teher.
Cassa — Pénztár	K f 1,030.14	Capital social — Részvénytőke
Bon la bănci — Bankoknál elhelyezett tőkék	30,556.—	Fond de rezervă — Tartalék alap
Escont — Váltók	31,040.66	Fond de binefaceri — Jótékony célu alap
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	25,095.—	Depuneri — Takarék betétek
Credite personale — Kötvény kölcsönök	3,450.—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék
Efecte — Értékpapírok	1,970.—	Diversi creditori — Külömböző hitelezők
Mobiliar — Felszerelés	149.—	Interese transit. anticipate — Előlegezett átmeneti kamatok
Interese transitoare restante — Átmeneti hátralékos kamatok	7,774.42	Profit curat — Tiszta nyereség
	101,056.22	

Profit și Perdere — Nyeresség- és Veszteség számla.

Spese — Kiadások.	Venite — Bevételek.	
Interese de depuneri — Takarék betéti kamatok	K f 3,867.33	Interese — Kamatok:
Spese — Költségek:		de escont — váltok után
Remunerațiuni — Jutalékok	827.18	de hipotecă — jelz. kölcsönök
Spese curente — Folyó költségek	300.68	de obligaț. — kötvény kölcs.
Marce de prezență — Jelenléti dij	325.—	de efecte — értékpapírok
Porto — Posta költség	2.07	Provisiuni și alte venite — Jutalékok és egyéb jövedelmek
Contribuțiune directă — Egyenes adó	384.53	Profit transpus — Áthozott nyereség
10% dare la interese de depuneri — 10% tőkekamat adó	386.73	
Profit curat — Tiszta nyereség	639.73	
	6,733.25	

Boița, la 31 Decembrie 1916. — Bojczán, 1916. évi december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Druhora m. p. George Comșa m. p., prez.—elnök. Ioan Stoia Bobeșiu m. p. Vasile Cloaje m. p. Ioan Brătulescu m. p.

Confrontând aceste conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în regulă. — Jelen számlákat megvizsgálván, a fő- és segédkönyvekkel összhangzásban találtuk.

Boița, la 13 Iunie 1917. — Bojczán, 1917. évi június hó 13-án.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Frangu Constantinescu m. p., prezident — elnök. Ioan Șt. Cocă m. p. Nicolae Hânsea m. p. Ioan Bobeș m. p.

„BUNGĂRZANA“

: : REUNIUNE DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA ASOCIAȚIUNE ÎN BONGÁRD. : :

Convocare.

Neîntrunindu-se la adunarea generală din 10 Iunie n. a. c. membri în numărul recerut de statute, prin aceasta se convoacă de nou

adunarea generală ordinară

pe 11/24 Iunie a. c. la 2 ore d. a. în cancelaria comunală, cu ordinea de zi fixată în convocarea publicată în «Telegraful Român» Nr. 35/1917.

Bongárd, la 10 Iunie 1917.

1-1 (89)

Direcțiunea.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

„NOIANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Noul-român — Oláh-ujfalu.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Noiana», societate pe acțiuni, se invită conform §§ lor 15 și 16 ai statutelor societății la

a X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Noul-român (Oláhujfalu) în localul institutului la 2 Iulie st. n. 1917, la 10 ore a. m.

Obiectele:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și aprobarea bilanțului pe anul 1916.
3. Distribuirea profitului curat, conform bilanțului și darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghiere.

NB. Domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunare cu vot decisiv, au să depună acțiunile, eventual documentele de plenipotență la cassa institutului nostru, cu cel puțin o zi înainte de adunare (§ 17 din statute).

1-1 (92)

Direcțiunea.**Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1916.**

Activa—Vaygon.	Mérleg számla 1916. december hó 31-én.	Pasiva—Teher.
Cassa în număr — Pénztári készlet	K f 2,469.68	Capital social — részvénytőke
Escont de cambii — Bank váltók	63,111.—	Fond de rezervă — Tartalék alap
Imprumut. hipot. — Jelzálogos kölcsönök	7,330.—	Fond pentru scopuri de binefacere — Jótékonycélu alap
Cont curent — Folyó számla	3,696.86	Depuneri spre fructificare — Betétek
Efecte — Értékpapírok	8,900.—	Pro diversi — Hitelezők
Mobiliar — Felszerelés	300.—	Divid. neridic. — Fel nem vett osztalék
Depuneri proprii — Saját betétek	59,011.54	Interese transitoare — Átmeneti kamatok
	144,819.08	Dare restantă după interesele depunerilor — Hátralékos tőkekamat adó
		Profit curat — Tiszta nyereség

Contul Profit și Perdere.

Spese — Kiadások.	Nyeresség és Veszteség számla.	Venite — Bevételek.
Interese de depuneri — Betéti kamatok	K f 3,624.88	Profit transpus — Nyeresség áthozat
Contrib. și arunc. — Adó és pótdó	608.88	Interese dela cambii — Kamatok
10% dare după inter. de de dep. — 10% betéti kamatok után	362.48	„ „ imprumuturi hipotecare
Salare — Fizetések	1,600.—	Jelzálogos kölcsön után
Spese — Költségek	623.27	Interese dela cont curent — Folyó számla után
Porto — Postadij	54.—	Interese dela efecte — Értékpapírok után
Chirie — Házbér	100.—	„ după depuneri proprii — Kamatok saját betétek után
Competințe de timbru — Illetekek	43.83	
Marce de prezență — Jelenléti dij	292.—	
Profit curat — Tiszta nyereség	3,033.48	
	10,342.82	

Noul-român, la 31 Decembrie 1916. — Oláh-ujfalu, 1916. évi december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Aurelian Negruțiu m. p., prezident — elnök. Ioan Giurca m. p. Lazar Cocos m. p.

Ioan T. Comșia m. p. Maximilian Budac m. p. Vasile Aron m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului. — Alolirott felügyelő bizottság a jelen mérleg számlákat megvizsgálta es az intézet könyveivel teljes összhangzásban és rendben találta.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Holerga m. p., prezident — elnök. Lesman Mór m. p. Simion Candea m. p.

Mateiu C. Jiga m. p., revizor expert al «Solidarității».

Subsemnata firmă,
reprezentantă a fabricilor:**Hohherr-Schranz și
Clayton-Schuttleworth,**

are în deposit: Mașini de cosit,

greble și întorcătoare de fân, coase „Împăratul Wilhelm“ cu

Garanție pentru fiecare bucată!

: : : : Părți singuratiche pentru mașini : : : :

Toate articolele tehnice trebuincioase.

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.